C/2024/6749

26.11.2024

P9_TA(2024)0109

Doporučení Radě, Komisi a ESVČ týkající se situace v Sýrii

Doporučení Evropského parlamentu ze dne 28. února 2024 Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkající se situace v Sýrii (2023/2052(INI))

(C/2024/6749)

Evropský parlament,

— s ohledem na přistoupení Sýrie jako členského státu k Organizaci pro zákaz chemických zbraní dne 14. října 2013,

— s ohledem na Úmluvu o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob a použití chemických zbraní a o jejich zničení, kterou Sýrie ratifikovala dne 14. prosince 2013,

— s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2170 přijatou dne 15. srpna 2014 a rezoluci č. 2254 přijatou dne 18. prosince 2015,

— s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2533 ze dne 11. července 2020 a č. 2504 ze dne 10. ledna 2020, jež se obě zabývají hraničními přechody Báb as-Salám a Báb al-Hawá a poskytováním humanitární pomoci,

— s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2664 přijatou dne 9. prosince 2022,

— s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2672 přijatou dne 9. ledna 2023,

— s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 77/301 ze dne 29. června 2023, kterou se zřizuje nezávislá instituce pro pohřešované osoby v Syrské arabské republice,

— s ohledem na zprávu nezávislé mezinárodní vyšetřovací komise OSN pro Syrskou arabskou republiku ze dne 21. ledna 2021 pro 46. řádné zasedání Rady pro lidská práva,

— s ohledem na zprávu nezávislé mezinárodní vyšetřovací komise OSN pro Syrskou arabskou republiku ze dne 14. srpna 2023 pro 54. řádné zasedání Rady pro lidská práva,

— s ohledem na příkaz Mezinárodního soudního dvora ze dne 16. listopadu 2023 týkající se žádosti o přijetí prozatímních opatření k uplatňování Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (Kanada a Nizozemsko v. Syrská arabská republika),

— s ohledem na příkaz pařížského soudního dvora ze dne 14. listopadu 2023, kterým byl vydán mezinárodní zatykač na syrského prezidenta Bašára al-Asada, Máhira al-Asada, Gassána Abbáse a Bassáma al-Hasana,

— s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2023/1035 ze dne 25. května 2023 ([1]), kterým se prodlužuje platnost sankcí EU do 1. června 2024,

— s ohledem na článek 118 jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0041/2024),

A. vzhledem k tomu, že ženevský a astanský proces nedokázaly ukončit konflikt a vytvořit inkluzivní přechodný vládní orgán, neboť syrský režim soustavně odmítá seriózně vyjednávat s opozicí o důvěryhodném politickém řešení; vzhledem k tomu, že syrský režim používá selektivní zapojování do mezinárodních rozhovorů jako zdržovací taktiku, aby zmařil výsledky mezinárodních rozhovorů a prodloužil tak utrpení syrského lidu;

([1]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2023/1035 ze dne 25. května 2023, kterým se mění rozhodnutí 2013/255/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Sýrii (Úř. věst. L 139, 26.5.2023, s. 49).

B. vzhledem k tomu, že od roku 2011 zemřelo půl milionu Syřanů a 14 milionů jich bylo nuceně vysídleno, a to v důsledku násilných útoků ozbrojených a teroristických skupin, ale především kvůli tvrdé represi a demografickému inženýrství syrského režimu vedeným za pomoci jeho spojenců proti vlastnímu lidu; vzhledem k tomu, že tyto represe zahrnovaly opakované používání chemických zbraní, kazetové munice, zápalných bomb, barelových bomb, raketových střel a leteckého bombardování vůči civilistům; vzhledem k tomu, že v důsledku stovek chemických útoků provedených syrským režimem, včetně útoku sarinem ve východní Ghútě v srpnu 2013, zahynuly tisíce civilistů; vzhledem k tomu, že v rámci systému hromadného svévolného zadržování uplatňovaného syrským režimem je nezvěstných nejméně 150 000 Syřanů, z nichž přinejmenším 112 713 zmizelo násilně, přičemž často dochází k úmrtí ve vazbě a mimosoudním popravám; vzhledem k tomu, že rodiny dodnes nebyly informovány o osudu svých příbuzných; vzhledem k tomu, že se v současnosti jedná o největší krizi na světě spojenou s vysídlováním lidí; vzhledem k tomu, že v důsledku krize potřebuje humanitární pomoc a ochranu přibližně 15,3 milionu osob v Sýrii; vzhledem k tomu, že zemětřesení v únoru 2023 dále postihlo odhadem 8,8 milionu lidí, což zhoršilo již existující humanitární problémy v Sýrii a sousedních zemích; vzhledem k tomu, že podle zpráv OSN žije 90 % syrského obyvatelstva v chudobě a nemá dostatek základního zboží; vzhledem k tomu, že Mezinárodní soudní dvůr nařídil Sýrii, aby přijala veškerá opatření, která jsou v její pravomoci, aby zabránila mučení a jinému zneužívání, poté, co zvážil různé zprávy nezávislé mezinárodní vyšetřovací komise OSN pro Syrskou arabskou republiku, která dospěla k závěru, že existují „oprávněné důvody domnívat se, že syrská vláda pokračuje v páchání mučení a špatného zacházení“; vzhledem k tomu, že Sýrie se v indexu svobody tisku organizace Reportéři bez hranic umístila na 175. místě ze 180; vzhledem k tomu, že od roku 2011 bylo zabito nejméně 300 profesionálních i neprofesionálních novinářů; vzhledem k tomu, že navzdory brutálním represím syrského režimu vůči svému lidu Syřané nadále organizují pokojné protivládní protesty, zejména v syrském guvernorátu Suvajda obývaném převážně drúzy, které začaly v srpnu 2023 a během několika týdnů přilákaly tisíce protestujících, zejména žen, z celé provincie; vzhledem k tomu, že na demonstracích byla požadována politická, občanská a lidská práva pro všechny Syřany;

C. vzhledem k tomu, že autoritářské zahraniční subjekty, včetně Ruska a Íránu se svými spojenci, Wagnerovou skupinou a libanonským Hizballáhem, irácké milice a afghánští žoldáci i místní syrští spojenci hrají v zemi od roku 2011 destruktivní úlohu; vzhledem k tomu, že Sýrie slouží Rusku jako zkušební prostor, kde si cvičí a demonstruje své vojenské schopnosti, taktiku, logistický dosah i schopnost zahraniční vojenské intervence na záchranu obklíčeného spojeneckého režimu; vzhledem k tomu, že syrský režim nekontroluje celé území státu a může zůstat u moci pouze díky brutalitě a s podporou těchto zahraničních aktérů; vzhledem k tomu, že Rusko i Írán zůstávají hlavními dodavateli vojenského vybavení režimu;

D. vzhledem k tomu, že probíhá několik vyšetřování a stíhání závažných zločinů spáchaných v Sýrii na základě zásady univerzální jurisdikce, což dává určitou naději v boji za spravedlnost a odpovědnost za mučení, zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny v Sýrii; vzhledem k tomu, že Francie vydala mezinárodní zatykač na syrského diktátora Bašára al-Asada, jeho bratra Máhira al-Asada, který je faktickým velitelem syrské elitní vojenské jednotky, a dva generály ozbrojených sil, kteří jsou obviněni ze spoluúčasti na zločinech proti lidskosti v souvislosti s útoky chemickými zbraněmi v roce 2013; vzhledem k tomu, že Rusko a Čína vetovaly v Radě bezpečnosti OSN rezoluce o Sýrii podporované západními a arabskými zeměmi, aby zabránily případným sankcím a vojenskému zásahu, a chránily tak syrský režim před odpovědností za jeho válečné zločiny;

E. vzhledem k tomu, že režim v Sýrii podpořil ruskou invazi na Ukrajinu a uznal okupovanou Luhanskou a Doněckou oblast na východě Ukrajiny; vzhledem k tomu, že ukrajinská vojenská zpravodajská služba oznámila dne 7. února 2024, že Rusko provádí výcvik 1 000 žoldnéřů, kteří mu mají pomáhat v jeho válce na Ukrajině; vzhledem k tomu, že Rusko tvrdí, že od roku 2015 vyslalo na podporu Asadova režimu a jeho ochranu před zhroucením více než 63 000 ruských příslušníků, včetně speciálních jednotek, vojenských poradců, příslušníků vzdušných sil a soukromých vojenských dodavatelů, jako je Wagnerova skupina; vzhledem k tomu, že Rusko se v Sýrii soustavně dopouští válečných zločinů, včetně bombardování zdravotnických zařízení a civilních oblastí a používání zbraní s nerozlišujícími účinky; vzhledem k tomu, že ruskou vojenskou přítomnost v zemi tvoří dvě hlavní základny: letecká základna Hmímím a námořní základna v Tartúsu a více než stovka menších vojenských objektů po celé zemi; vzhledem k tomu, že Rusko je největším dodavatelem zbraní Asadovu režimu, přičemž jeho prodeje dosahují miliard eur;

F. vzhledem k tomu, že Hizballáh se několikrát úspěšně pokoušel získat íránské zbraně přes syrské území; vzhledem k tomu, že Izrael opakovaně provedl letecké údery, aby zabránil takovýmto transferům zbraní, včetně úderů na letiště v Damašku a Aleppu v říjnu 2023 v důsledku teroristických útoků Hamásu proti izraelským civilistům, ke kterým došlo 7. října; vzhledem k tomu, že konflikt mezi Iraelem a Hamásem vyvolaný teroristickými útoky Hamásu proti Izraeli dne 7. října 2023, znovu oživil spirálu násilí v regionu; vzhledem k tomu, že Sýrie se musí zdržet jakéhokoli vojenského zapojení do války v Pásmu Gazy; vzhledem k tomu, že údajné izraelské údery v Aleppu a Damašku vedly k dočasnému zastavení humanitární letecké služby OSN; vzhledem k tomu, že od brutálního útoku Hamásu na Izrael dne 7. října 2023 Íránem podporované milice v Sýrii zvýšily počet bezpilotních letounů a raket, kterými ostřelují Izrael a americké a mezinárodní síly v severovýchodní Sýrii; vzhledem k tomu, že syrská letiště využívá Írán k přepravě zbraní z Íránu a Iráku do Sýrie a libanonskému Hizballáhu, ale také na pomoc Íránu při dodávkách zbraní Hamásu; vzhledem k tomu, že režim zavraždil tisíce syrských Palestinců a uprchlíků;

G. vzhledem k tomu, že Turecko, které okupuje území v severní Sýrii, pravidelně provádí rozsáhlé vojenské operace na syrském území, a to přímo i prostřednictvím spojenců, a zaměřuje se zejména na území v severovýchodní Sýrii a na město Afrin na severozápadě a jeho okolí; vzhledem k tomu, že jednostranné turecké vojenské zásahy v severní Sýrii představují porušení mezinárodního práva; vzhledem k tomu, že v říjnu 2023 turecký parlament odhlasoval prodloužení mandátu, který umožňuje vojenské operace v Sýrii, o další dva roky; vzhledem k tomu, že Turecko by mělo ukončit svou nezákonnou okupaci severní Sýrie a stáhnout své vojenské a polovojenské spojenecké síly;

H. vzhledem k tomu, že Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS) se dopustil hrubého a systematického porušování lidských práv a porušování mezinárodního práva, včetně zločinů proti lidskosti a genocidy, na územích, která byla dočasně pod jeho kontrolou před zásahem mezinárodní koalice; vzhledem k tomu, že v roce 2014 byla vytvořena široká mezinárodní koalice s cílem porazit ISIS, která se skládá z 86 členů odhodlaných plnit tyto cíle: poskytovat vojenskou podporu partnerům, bránit přílivu zahraničních bojovníků, zastavit financování ISIS, řešit humanitární krize v regionu a odhalovat skutečnou povahu džihádistických hnutí;

I. vzhledem k tomu, že majetek 358 jednotlivců a 95 subjektů, kteří se přímo podílejí na represích vůči syrskému obyvatelstvu, podléhá sankcím EU; vzhledem k tomu, že kvůli pokračujícím obstrukcím Ruska v Radě bezpečnosti OSN zůstává otevřený pouze jeden hraniční přechod mezi Tureckem a oblastmi, které režim v Sýrii nekontroluje, za účelem poskytování mezinárodní humanitární pomoci; vzhledem k tomu, že od roku 2014 je přechod Báb al-Hawá využíván pro dodávky přeshraniční humanitární pomoci z Turecka do Sýrie s povolením Rady bezpečnosti OSN; vzhledem k tomu, že Rusko často bránilo obnovení tohoto povolení v Radě bezpečnosti OSN a nakonec v červenci 2023 povolení koridoru pro pomoc vetovalo, a proto zůstal přechod Báb al-Hawá uzavřen; vzhledem k tomu, že v září 2023 byly na základě jednání mezi agenturami OSN, syrským režimem a dominantní ozbrojenou skupinou v Idlibu Haj'a Tahrír aš-Šám obnoveny dodávky pomoci přes hraniční přechod Báb al-Hawá a o další tři měsíce prodlouženy koridory pro dodávky pomoci přes přechody Báb as-Salám a ar-Rái, s jejichž otevřením syrský režim souhlasil po ničivém zemětřesení v únoru 2023; vzhledem k tomu, že podmínky, za nichž syrský režim a Haj'a Tahrír aš-Šám povolily OSN obnovit dodávky pomoci přes tyto tři hraniční přechody, nejsou známy; vzhledem k tomu, že renomovaní odborníci na mezinárodní humanitární právo zpochybňují, zda přeshraniční pomoc OSN vyžaduje povolení Rady bezpečnosti OSN;

J. vzhledem k tomu, že několik zemí v regionu zahájilo proces normalizace vztahů se syrským režimem, který vedl k opětovnému začlenění Sýrie do Ligy arabských států, jak o tom rozhodli ministři zahraničí Ligy dne 7. května 2023 v Káhiře, a to navzdory tomu, že Sýrie se dopustila závažných mezinárodních zločinů, a aniž by existovaly jakékoli známky toho, že své nekalé praktiky ukončila; vzhledem k tomu, že pracovní skupiny Ligy arabských států byly od září 2023 pozastaveny kvůli tomu, že syrský režim nedodržel své závazky, mimo jiné omezit obchod s drogami, umožnit bezpečný návrat uprchlíků, propustit politické vězně a umožnit dodávky humanitární pomoci do všech oblastí; vzhledem k tomu, že schůzky mezi Ligou arabských států a zástupci syrského režimu byly mezitím pozastaveny; vzhledem k tomu, že od přijetí usnesení Evropského parlamentu dne 11. března 2021 o syrském konfliktu – 10 let od povstání ([2]) nebyla učiněna žádná opatření, která by zajistila, že osobám podezřelým z válečných zločinů nebude možné udělit azyl v členském státě EU, zejména pokud již jiné členské státy EU jejich žádost o azyl zamítly;

K. vzhledem k tomu, že Evropská unie a její členské státy jsou od roku 2011 s příspěvky ve výši 30 miliard EUR největšími dárci pomoci obyvatelstvu zasaženému konfliktem; vzhledem k tomu, že pomoc EU přislíbená na bruselské konferenci v červnu 2023 činí 3,8 miliardy EUR z celkové částky 5,6 miliardy EUR; vzhledem k tomu, že EU a členské státy poskytly mimořádnou pomoc v souvislosti se zemětřesením v Sýrii, a vzhledem k tomu, že EU dne 23. února 2023 z humanitárních důvodů rozhodla o dočasné výjimce ze sankcí, aby usnadnila poskytování humanitární pomoci obětem; vzhledem k tomu, že OSN varuje, že 90 % syrského obyvatelstva žije pod hranicí chudoby a mnoho Syřanů nyní živoří v podmínkách, které jsou ještě horší než ty, jaké panovaly v letech, kdy probíhal konflikt; vzhledem k tomu, že Světový potravinový program odhaduje, že nedostatkem potravin trpí 12,4 milionu Syřanů, což představuje téměř 60 % populace; vzhledem k tomu, že odpovědnost za současnou neutěšenou situaci nese především Asadův režim;

L. vzhledem k tomu, že syrský režim plní základní potřeby obyvatelstva jen velmi nedostatečně, hospodářská situace v zemi je mimořádně nestabilní a Sýrie se stala drogovou velmocí, což tento region dále destabilizuje; vzhledem k tomu, že obhájci lidských práv a poskytovatelé humanitární pomoci i nadále vyjadřují obavy ohledně bezpečnosti a ochrany vracejících se a vysídlených obyvatel, a to vzhledem k podmínkám v mnoha oblastech země, a vznášejí otázky týkající se přístupu syrského režimu k politickému usmíření; vzhledem k tomu, že tento přístup brání sociálnímu a hospodářskému pokroku Sýrie a také znemožňuje cestu z krize;

([2]) Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 130.

M. vzhledem k tomu, že podle zprávy Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) a německého Spolkového kriminálního úřadu (BKA) ze září 2023 je Evropa pro captagon (fenetylin) dovážený z Blízkého východu, především ze Sýrie a Libanonu, a směřující na Arabský poloostrov klíčovým překladištěm; vzhledem k tomu, že ve snaze potlačit pašování drogy captagon zakázaly země nacházející se v tomto regionu dovoz ovoce a zeleniny z Libanonu; vzhledem k tomu, že Evropa se pro drogu captagon stala nejen cílovou destinací, ale také oblíbeným tranzitním uzlem, a podle Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost bylo v Evropě od roku 2018 zabaveno více než milion tablet a téměř dva tisíce kilogramů drogy captagon; vzhledem k tomu, že EU v dubnu 2023 uvalila sankce na 25 osob a osm subjektů v Sýrii za jejich zapojení do obchodování s drogami;

N. vzhledem k tomu, že syrský režim ničí a zanedbává vodní zdroje a zdravotnický systém, což v srpnu 2022 vedlo k vypuknutí epidemie cholery v celé zemi, kterou se dosud nepodařilo zastavit; vzhledem k tomu, že veřejné školství v Sýrii a v zemích poskytujících útočiště syrským uprchlíkům je pod tlakem, neboť přibližně polovina syrského obyvatelstva školního věku (téměř 2,4 milionu žáků) neabsolvuje žádnou formu vzdělávání, v důsledku čehož mnoho dětí trpí psychosociálními dopady vleklého konfliktu a vysídlení; vzhledem k tomu, že podle UNESCO pouze přibližně polovina mladých lidí ve věku 15-24 let v Sýrii splňuje minimální očekávanou úroveň gramotnosti, matematické gramotnosti a životních dovedností;

O. vzhledem k tomu, že syrský režim vedl prostřednictvím etnických čistek brutální kampaň s cílem změnit demografické složení země; vzhledem k tomu, že křesťané v Sýrii tvořili před válkou asi 10 % syrského obyvatelstva, tedy 2,2 milionu lidí; vzhledem k tomu, že brutalita války způsobila masový exodus křesťanů, takže nyní jich zbylo pouze asi 640 000; vzhledem k tomu, že křesťané jsou v zemi pronásledováni nejenom syrským režimem, ale také ISIS a dalšími islamistickými milicemi; vzhledem k tomu, že Asadův režim se v Sýrii snaží vytvářet obraz sekulárního ochránce křesťanů, ale režim údajně záměrně ničí kostely a zadržuje nejméně stovky křesťanských občanů; vzhledem k tomu, že režim s aktivní podporou Ruské federace oblehl a zcela zdecimoval Aleppo, město s nejvyšším počtem křesťanů v zemi; vzhledem k tomu, že tato země byla zařazena na 12. místo na světě, pokud jde o místa, kde je nejtěžší být křesťanem;

P. vzhledem k tomu, že podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) by se většina syrských uprchlíků ráda do Sýrie vrátila, ale má oprávněné obavy o svou bezpečnost; vzhledem k tomu, že to znamená, že za současné situace zůstává pro syrské uprchlíky nejproveditelnějším trvalým řešením přesídlení a doplňkové možnosti; vzhledem k tomu, že nezávislá mezinárodní vyšetřovací komise OSN pro Syrskou arabskou republiku ve své poslední zprávě ze září 2023 konstatovala, že rizika přetrvávají daleko za frontovou linií, což činí bezpečný návrat syrských uprchlíků nepravděpodobným, a dále dospěla k závěru, že byly zdokumentovány konkrétní případy, kdy syrské bezpečnostní síly se syrskými uprchlíky vracejícími se ze sousedních zemí zacházely špatně;

1. doporučuje Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby ve své politice vůči Sýrii:

Politický vývoj

a) připomínali, že EU silně podporuje syrské demokratické ambice, které v zemi přetrvávají – navzdory radikální represi ze strany režimu – od pokojných protestů v roce 2011, kdy Írán a Rusko poskytly al-Asadovi rozhodující vojenskou a finanční podporu, která mu umožnila udržet se u moci; odsoudili, že režim uzavírá smlouvy, které Rusku a Íránu umožňují přístup ke zdrojům země na úkor syrského lidu;

b) zdůrazňovali zvláštní odpovědnost režimu, aniž by zlehčovali úlohu ISIS a jiných ozbrojených a teroristických skupin, za smrt půl milionu civilistů, zničení země, vysídlení většiny obyvatelstva, mučení a zmizení nejméně 112 713 osob ([3]) v systému hromadného svévolného zadržování, používání chemických zbraní proti civilnímu obyvatelstvu a systematického potlačování veškeré demokratické a nenásilné opozice;

([3]) Syrská síť pro lidská práva, *12th Annual Report on Enforced Disappearance in Syria on the International Day of the Disappeared: Enforced Disappearance is an Ongoing Crime in Syria (12. výroční zpráva o násilných zmizeních v Sýrii při příležitosti Mezinárodního dne zmizelých: násilné zmizení je v Sýrii přetrvávajícím zločinem)*, 30. srpna 2023.

c) odmítali veškerou normalizaci vztahů s Asadovým režimem, dokud nedojde k zásadnímu a ověřitelnému vývoji ve věci provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2254 (2015), včetně propuštění politických vězňů, informování rodin obětí o osudu pohřešovaných osob a obětí násilného zmizení a ukončení veškerých útoků na subjekty poskytující humanitární pomoc nebo odstranění překážek bránících v jejím poskytování; vyzvali členské státy EU, aby se zdržely opatření, která by oslabovala nebo podkopávala společný postoj EU k Sýrii; vítá, že Sněmovna reprezentantů USA přijala zákon zakazující normalizaci Asádova režimu a vybízí Senát USA, aby v legislativním procesu pokračoval a dovedl zákon až k nabytí účinnosti; zdůrazňovali, že navzdory svrchovanému rozhodnutí některých arabských států znovu přijmout Sýrii do Ligy arabských států nevykazuje syrský režim žádné známky toho, že by chtěl bojovat proti obchodování s drogami, které má v této zemi základnu, ale postihuje celý region; odsoudili kontrolu Asadovy rodiny a jejích spojenců, včetně Hizballáhu, nad trhem s drogou captagon, jehož velikost je odhadována na 57 miliard USD; vzali na vědomí, že Máhir al-Asad, bratr Bašára al-Asada, velí vojenské jednotce, která je odpovědná za usnadňování výroby této drogy; podpořili koordinovanou bezpečnostní reakci EU s cílem zabránit tomu, aby byla EU pro drogu captagon vyráběnou v Sýrii a Libanonu využívána jako překladiště;

d) zdůraznili, že represe, nedbalost režimu a korupce v něm jsou odpovědné za zoufalou hospodářskou situaci; připomněli, že sankce EU jsou namířeny pouze proti jednotlivcům a subjektům zapojeným do represí; řešili problém nadměrného dodržování finančních pravidel, které může bránit skupinám poskytujícím pomoc převádět finanční prostředky do země a provádět programy nebo platit místním zaměstnancům a dodavatelům, a to i v případě, že transakce slouží k podpoře činností, na které se sankce nevztahují; zdůrazňovali však, že omezující opatření EU musí zůstat cílená, nadále zajišťovat výjimky pro humanitární pomoc a upřednostňovat poskytování humanitární pomoci na místní úrovni;

e) rychle udělovali soudržné, rozsáhlé a jasné výjimky důvěryhodným mezinárodním humanitárním organizacím; co nejvíce harmonizovali výklad nařízení o omezujících opatřeních vůči Sýrii ze strany členských států a uplatňovali rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2664 (2022) o humanitární pomoci;

f) oceňovali odvahu demonstrantů ve městech Suvajda a Dar'á, kteří proti Asadově režimu od srpna 2023 opět pokojně protestují; poskytovali dlouhodobou, flexibilní a základní podporu syrským sítím občanské společnosti v Evropě a Sýrii, které sdílejí demokratické hodnoty a usilují o ochranu obránců lidských práv a aktivistů v regionu, a komunikovali s nimi; důrazně odsuzovali všechny formy náboženské diskriminace a trvali na tom, aby všichni respektovali práva etnických a náboženských skupin a menšin v Sýrii, včetně křesťanů, drúzů, Kurdů, alavitů a všech dalších menšin; důrazně odsoudili antisemitskou propagandu a popírání práva Izraele na existenci, což je klíčový prvek celkové komunikace rodiny Bašára al-Asada; zajistili, aby vzdělávání a vzdělávací materiály byly v souladu s těmito zásadami; požadovali, aby každý, kdo byl vysídlen, mohl nadále žít ve své historické a tradiční vlasti nebo se do ní vrátit v důstojných podmínkách, rovnosti a bezpečí a aby mohl svobodně praktikovat své náboženství a víru, aniž by byl vystaven jakémukoli nátlaku, násilí nebo diskriminaci; podporovali mezináboženský dialog;

Bezpečnost

g) vyjadřovali politování nad pokračující přítomností stovek íránských, tureckých a ruských základen a íránských a ruských milicí na syrském území; vyjadřovali znepokojení nad tím, že predátorské zahraniční mocnosti zemi hospodářsky vykořisťují; odsoudili útoky tureckých sil a jejich okupaci syrských území na severu země, jakož i obnovenou brutální vojenskou kampaň syrské vlády a Ruska v severozápadní Sýrii, včetně útoků na civilní cíle; vyjádřili hluboké znepokojení nad tím, že v provincii Idlíb nadále existuje radikální islamistická opozice; podporovali pokračování mezinárodní koalice proti ISIS, který je v Sýrii i přes významné porážky nadále aktivní; vyzvali k rozhodnému mezinárodnímu úsilí o pokračování boje proti ISIS v Sýrii až do jeho úplné likvidace; připomínali, že turecké jednostranné vojenské akce představují závažné porušení mezinárodního práva a podkopávají stabilitu a bezpečnost celého regionu; rozbít džihádistické sítě, které se v Sýrii a Iráku účastní válečného tažení, a pronásledovat a stíhat jejich členy, kteří veleli více než pěti tisícům zahraničních bojovníků, jež radikalizovali, najali a dovezli z Evropy; pokračovali v podpoře celosvětové koalice proti ISIS, a to politickými, finančními, operačními i logistickými prostředky;

h) zdůrazňovali úlohu syrských demokratických sil v boji proti ISIS v severovýchodní Sýrii;

i) naléhavě vyzývali členské státy, aby pokračovaly v repatriaci svých státních příslušníků, kteří se nacházejí v táborech pro džihádistické vězně al-Húl a al-Raudž, a aby je za jejich zločiny postavily před soud; vyjádřili mimořádné znepokojení nad zhoršující se humanitární, hygienickou a bezpečnostní situací v táborech v severovýchodní Sýrii, zejména v táborech al-Húl a al-Raudž, které jsou i nadále živnou půdou pro radikalizaci; vyzvali členské státy, aby repatriovaly všechny evropské děti a poskytly jim odpovídající podporu a možnost opětovného začlenění; vyzvali členské státy, aby repatriaci všech dětí státních příslušníků třetích zemí při plném dodržování mezinárodního práva rovněž podporovaly ve všech svých dvoustranných vztazích a na mezinárodních fórech;

j) zintenzivnili úsilí v boji proti ruským a íránským dezinformacím o Sýrii, zejména v arabštině; podnikli nezbytné kroky k zajištění toho, aby on-line platformy výrazně posílily svůj boj proti dezinformacím v regionu, zejména prostřednictvím náboru arabsky mluvících osob pro moderování on-line obsahu;

k) odsoudili odpálení raket syrských sil ze syrského území směrem k Izraeli a k Izraelem okupovanému území Golanských výšin a vyslání neozbrojeného dronu na sever od Izraele; odsoudili opakované úspěšné pokusy Hizballáhu dostat skrz syrské území íránské zbraně; odsoudili tolerantní postoj Asadova režimu vůči Al-Káidě a dalším teroristickým skupinám, zejména pokud jde o usnadňování konfliktu v Iráku, neboť to podpořilo růst Al-Káidy, ISIS a přidružených teroristických sítí uvnitř Sýrie;

l) konstatovali, že izraelská armáda v sebeobraně nadále letecky i jinými způsoby útočí na syrské území s cílem zajistit, aby Asadův režim nebyl schopen znovu získat dostatečnou sílu, aby představoval hrozbu pro sousední země;

m) zajistili, aby usnesení, zprávy a rozhodnutí EU týkající se Sýrie byly přeloženy do arabštiny;

Boj proti beztrestnosti

n) zdůraznili, že boj proti beztrestnosti v Sýrii je předpokladem pro budoucí řešení současné krize a také morálním a politickým imperativem pro Evropu a mezinárodní společenství; uvítali justiční pokrok dosažený francouzsko-německým společným vyšetřovacím týmem ohledně 11 000 těl obětí mučení uvedených v tzv. Caesarově zprávě a pozastavení členství Sýrie v mezinárodní Organizaci pro zákaz chemických zbraní; uvítali vydání mezinárodního zatykače na Bašára al-Asada, jeho bratra Máhira al-Asada a dva generály francouzským soudem v listopadu 2023 za zločiny proti lidskosti v souvislosti s útoky proti civilistům, při nichž byly použity chemické zbraně; uvítali příkaz Mezinárodního soudního dvora, který poté, co Nizozemsko a Kanada podaly žalobu na porušení mezinárodní Úmluvy proti mučení, jehož se Sýrie dopustila, nařizuje, aby Sýrie v rámci svých možností přijala veškerá opatření s cílem zabránit mučení a jinému zneužívání; uvítali rovněž pokrok, jehož bylo dosaženo v Německu, Francii a Švédsku, pokud jde o postavení syrských zločinců před soud, například prostřednictvím trestních řízení v Koblenzu a Frankfurtu; vítá, že v Německu, Nizozemsku a Belgii došlo v prosinci 2023 a v lednu a únoru 2024 k zatčení a uvěznění vůdců syrských polovojenských skupin, kteří mají vazby na Asadův režim a jsou obviňováni ze zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a mučení; vybídli všechny členské státy EU, aby uplatňovaly univerzální jurisdikci, je-li použitelná pro jejich příslušné ústavní pořádky; podporovali pokusy o postavení vedení syrského režimu před soud; požadovali sdílení odborných znalostí a tlumočníků mezi justičními a policejními orgány a jmenování specifického státního zástupce v každém státě pro zločiny proti lidskosti; vyzvali členské státy EU, aby v rámci donucovacích orgánů a státních zastupitelství zřídily specializované útvary pro vyšetřování válečných zločinů, pokud ještě neexistují, a zajistily, aby byly dostatečně finančně zajištěny; vyzvali členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost činnosti syrských zpravodajských služeb a jejich vlivu na syrskou diasporu, včetně ochrany svědků, a aby této činnosti bránily; požadovali, aby evropská stipendia byla přidělována výhradně Syřanům, kteří usilují o právní vzdělání v boji proti beztrestnosti;

o) naléhavě vyzvali všechny členské státy k zavedení automatické výměny informací o válečných zločincích, jejichž žádost o azyl byla zamítnuta podle článku 1 odstavce F Úmluvy o právním postavení uprchlíků; vyzvali členské státy, aby zřídily fond EU pro oběti závažného porušování mezinárodního práva v Sýrii, včetně obětí mučení, a to tak, že identifikují stávající finanční prostředky související s porušováním mezinárodního práva v Sýrii v rámci své jurisdikce, jako jsou peněžité tresty, pokuty a sankce, příkazy k propadnutí majetku, zmrazené finanční prostředky související s nezákonně nabytým majetkem syrského režimu a další příjmy; vyzvali k vytvoření právního rámce, který by umožnil převod těchto prostředků rodinám obětí, včetně obětí mučení; připomněli, že tyto fondy musí být pečlivě navrženy v plné spolupráci s rodinami obětí; uznali přetrvávající hrozbu nezákonného obchodování s ukradenými uměleckými díly a kulturními statky ze strany Asadova režimu i ISIS; naléhavě požádali, aby byl posílen akční plán EU proti obchodování s kulturními statky a spolupráce se třetími zeměmi s cílem zajistit ochranu kulturních statků, jejich odstranění z černého trhu a repatriaci do zemí původu, pokud to podmínky dovolí; uvítali přijetí rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 29. června 2023, kterou se zřizuje instituce pro pohřešované osoby v Sýrii, a pokračující financování mezinárodního, nezávislého a nestranného mechanismu na podporu vyšetřování nejzávažnějších trestných činů spáchaných v Sýrii od roku 2011; naléhavě požádali EU a její členské státy, aby rozšířily seznam osob, na něž se vztahují cílené sankce podle globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv (tzv. Magnitského zákona EU), a k nimž patří syrští a ruští civilní a vojenští velitelé, kteří pravděpodobně mají velící odpovědnost za válečné zločiny nebo o nichž se lze domnívat, že byli zapojeni do válečných zločinů, zločinů proti lidskosti a dalších případů závažného porušování práv spáchaných v severozápadní Sýrii;

p) uvítat rozhodnutí Rady ze dne 22. ledna 2024 zařadit na sankční seznam EU šest podnikatelů blízkých Asádově rodině a pět podniků, které se podílejí na transferu žoldnéřů syrského režimu, obchodování se zbraněmi, obchodování s drogami nebo praní peněz ve prospěch syrského režimu;

Humanitární pomoc a uprchlíci

q) na bruselské konferenci, která se bude konat v roce 2024, naléhavě vyzvali mezinárodní společenství, aby urychleně navýšilo svou humanitární pomoc 15,3 milionům Syřanů, kteří jsou na ní každodenně závislí; vyjádřili nejhlubší znepokojení nad rozhodnutím Světového potravinového programu OSN pozastavit od ledna 2024 z důvodu nedostatku finančních prostředků potravinovou pomoc, z níž až do té doby v Sýrii denně těžilo 3,2 milionu lidí; trvali na přístupu k nezávadné pitné vodě, včetně pitné vody, hygienické vody a vody pro zemědělské účely, formálnímu vzdělání, a to i pro dívky a ženy, dodávkám energie, cenově dostupným motorovým palivům, vzdělávání a dlouhodobé rozpočtové podpoře přizpůsobené potřebám žen; zaměřili se na humanitární pomoc, zejména na čistou vodu, cenově dostupnou energii, vytápění, zdravotní péči a zdravotnické výrobky; vyzvali Komisi a členské státy, aby vynakládaly intenzivnější úsilí na podporu činnosti místní občanské společnosti a organizací vedených uprchlíky; zdůrazňovali, že je důležité, aby pomocné agentury posílily odpovědnost vůči příjemcům pomoci a reagovaly na jejich zpětnou vazbu a potřeby v souladu se zásadou „odpovědnosti vůči postiženému obyvatelstvu“; připomínali, že EU je v této oblasti největším přispěvatelem; ocenili pokračující úsilí Libanonu, Jordánska, Turecka a Iráku přijmout šest milionů uprchlíků, a to i navzdory obtížným hospodářským podmínkám; připomněli těmto zemím jejich povinnost dodržovat v tomto ohledu mezinárodní právo; znovu zdůraznili, že je třeba zaručit status uprchlíků, zejména v hlavních hostitelských zemích, jako je Turecko, Libanon, Jordánsko a Irák, a aby se zdrželi jakékoli diskriminace menšin; uznali obrovské kulturní dědictví Sýrie jako významnou součást světového kulturního dědictví a jako zdroj pro řešení některých problémů země; uznali aramejštinu za ohrožený menšinový jazyk, protože v Sýrii jí mluví jen asi 100 000 osob, zatímco v Evropě je to až 500 000 osob;

r) důrazně odsoudili nesčetné případy ruského veta proti dodávkám pomoci obyvatelům v severní Sýrii, konkrétně jeho veta vůči obnovení rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2672 (2023), čímž nebylo umožněno prodloužení přístupu humanitární pomoci přes hraniční přechod Báb al-Hawá; znovu odsoudili ruské pokusy pošpinit obrázek Bílých přileb (Syrská civilní obrana); zdůrazňovali, že Bílé přilby hrají při záchraně syrských civilistů významnou roli; oceňovali práci novinářů, bloggerů a jednotlivců, jakož i organizací, jako jsou Bílé přilby, které navzdory brutalitě režimu pokračují v této zemi ve své práci, informují mezinárodní společenství, poskytují podporu obětem přímo na místě a nadále se zaměřují na budoucnost země; vzali na vědomí rozhodnutí vlády umožnit humanitárním organizacím a partnerům OSN další přístup koridorem Báb al-Hawá do 13. července 2024; vyjadřuje politování nad tím, že nebylo přijato rozhodnutí o prodloužení přístupu přes Báb as-Salám a ar-Rái, který byl dříve prodloužen do 13. února 2024; připomenuli všem odpovědným stranám, že je naprosto nezbytné, aby tyto přístupy zůstaly otevřené; naléhavě požádali Komisi a členské státy, aby souběžně s důraznými diplomatickými kroky na úrovni Rady bezpečnosti OSN zajistily pokračování provozu hraničních přechodů Báb al-Hawá, Báb as-Salám a ar-Rái po dobu nejméně 12 měsíců; prozkoumali možnost poskytnout prostředky také prostřednictvím nedávno zřízeného „Fondu pomoci pro severní Sýrii“; odsoudili systematické pokusy syrského režimu zpronevěřit mezinárodní humanitární pomoc a převádět ji milicím a manipulovat se směnným kurzem s cílem přivlastnit si většinu pomoci určené pro území, která ovládá;

s) připomněli, že Sýrii nelze zcela ani zčásti považovat za bezpečnou zemi pro návrat syrských státních příslušníků z Evropy a celého světa, kam uprchli před zločiny režimu a kde hledali azyl, neboť jim hrozí mučení a násilné zmizení, pokud se vrátí do Sýrie; znovu opakovali hostitelským zemím, jako je Turecko, Libanon, Jordánsko, Irák a Egypt, že Sýrie není bezpečnou zemí, a to ani jako celek, ani její část, a že syrští státní příslušníci se proto nemohou bezpečně vrátit; zdůrazňovali, že každý návrat musí být dobrovolný a musí se uskutečnit za důstojných podmínek; zdůrazňovali, že někteří Syřané uprchli před teroristickými organizacemi působícími v Sýrii, jako je ISIS; zdůrazňovali, že v Sýrii existují oblasti, v nichž jsou stále aktivní násilné džihádistické skupiny a milice; upozorňovali na dopad syrského konfliktu na 438 000 palestinských uprchlíků, kteří se v zemi podle odhadů nacházejí a jsou v souvislosti se svými základními potřebami závislí především na pomoci Agentury OSN pro pomoc a práci pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě (UNRWA); vyjádřili znepokojení nad finanční situací agentury a vyzvali k lepšímu zapojení palestinských uprchlíků do humanitárních plánů EU v Sýrii;

°
° °

2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto doporučení Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a aby jej nechala přeložit do arabštiny a zveřejnila v tomto jazyce.